

De afscheidsmusical
tijdens de coronacrisis

Alle rechten van deze paper zijn voorbehouden aan Spotlight Musical Productions.
Het delen van deze paper is uiteraard toegestaan en moedigen we vooral aan!

Versie 1.0 (datum: 24 april 2020)

Deze paper is met zorg samengesteld door Spotlight Musical Productions naar aanleiding van de persconferentie gegeven door de minister-president i.c.m. het RIVM op dinsdag 21 april 2020.

Tijdens deze persconferentie zijn nieuwe richtlijnen afgegeven m.b.t. de bestrijding en voorkoming van het coronavirus. Deze nieuwe richtlijnen hebben we meegenomen en zo goed mogelijk toegepast in deze paper.

Mocht het onverhoopt zo zijn dat er toch een richtlijn niet is gehandhaafd, dan geldt ten alle tijde dat de richtlijnen van het RIVM leidend zijn. We verzoeken u dan ook dit aan ons door te geven zodat we dit kunnen updaten in de paper. Bij alles geldt dat de gezondheid van de kinderen, de docenten en het publiek voorop staat!

Updates van deze paper zullen te vinden zijn via de volgende link:

<https://www.spotlightmusicalproductions.nl/corona>

Inleiding:

Hoewel we officieel nog in de intelligente lockdown zitten t/m in ieder geval 19 mei zijn er in de persconferentie van 21 april jl. toch wat versoepelingen aangegeven, met name voor kinderen onder de 12 jaar (dus in de basisschool leeftijd). Dit geeft serieuze openingen om lekker aan de slag te gaan met de musical en voor te bereiden op een spetterende uitvoering. Hoewel we nog niet weten hoe het na 19 mei zal zijn geven we in deze paper een aantal mogelijkheden voor de verschillende scenario's. We hopen hiermee goede handvatten te geven zodat ook deze groep 8 muzikaal en spetterend hun basisschool periode af kan sluiten!

Inhoudsopgave:

1. Voorbereiden in thuissituatie of wanneer kleine groepen naar school mogen
2. Repeteren in de school
3. Decor en Aankleding
4. De middag/avond van de opvoering
5. Extra tips van docenten
6. Losse hand-outs per musical
7. Nawoord

1. Voorbereiden in thuissituatie of wanneer kleine groepen naar school mogen

Via onze nieuwsbrieven hebben we al enkele tips gegeven hoe je thuis kan repeteren. Voor de volledigheid zetten we die hier nog even puntsgewijs neer. Belangrijk is wel dat de rollenverdeling al is gemaakt. Dit kan net als andere jaren met z'n allen worden gedaan (uiteraard nu via internet), of wanneer het nu praktischer is kan ook de docent hierin wat meer het voortouw nemen wanneer dit nog niet het geval was.

1. Maak gebruik van de gratis app om de liedjes en de teksten in te studeren: Het voordeel van de app is dat het spelenderwijs wordt ingestudeerd en de ervaring leert dat dat snel goede resultaten oplevert! Hoe beter je de teksten al kent hoe sneller jullie er straks met z'n allen op het podium een echte musical van kunnen gaan maken.
2. Oefen alleen: In de app kun je door de 'beginner/expert' functie heel makkelijk zelf je teksten oefenen. Een luchtige afwisseling tussen de andere vakken door.
3. Oefen in duo's: Omdat kinderen onder de 12 weer bij elkaar mogen komen kunnen ze ook samen oefenen. Pak om de beurt een scène en helpt elkaar (door het lezen van de omliggende tekst) om de tekst van het personage in te studeren. Dit kan met de app, maar ook met het musicalboekje.
4. Oefen met een ouder: We beseffen dat voor veel ouders de musical geheim blijft tot de uitvoering. In dat geval is dit geen optie. Maar alles gaat natuurlijk anders dit jaar. Mocht het toch een optie zijn om met een ouder te oefenen, dan is het ook nog eens een creatieve en leuke afwisseling tussen de andere vakken die via thuisonderwijs nu worden gegeven. Dit kan met de app, maar ook met het musicalboekje. Even samen creatief zijn levert ook weer focus op voor de vakken die erna nog worden

doorgenomen.

Oefen via het internet: De laatste maand is er digitaal een enorme sprong gemaakt in het onderwijs en via de thuislessen wordt al veelvuldig gebruik gemaakt van beeldbellen en meetings via internet. Zonder aan te geven welke software jullie hiervoor moeten gebruiken (want dat weten jullie inmiddels natuurlijk allemaal allang) kan dit ook heel goed gebruikt worden voor het instuderen van de losse scènes van de musical. Kijk in het rollenoverzicht welke personages in welke scène spelen en maak hiervoor een afspraak en maak de meeting aan. Zo kun je met elkaar de tekst meerdere keren doorlezen, oefenen en bekijken in hoeverre iedereen zijn of haar tekst al uit het hoofd kent. Als dit goed gaat kun je zelfs met mimiek en steminterpretatie al echt een beetje toneel gaan spelen met elkaar en meer en meer in je rol kruipen. Als dit goed lukt is het nog maar een kleine stap naar het podium waar je als speler enkel nog de lichaamstaal en verstaanbaarheid naar de zaal hoeft te oefenen en als groep de scènewisselingen en het opkomen en aflopen.

5. Oefen met de dansvideo's: Bij al onze musicals hebben we dansvideo's beschikbaar. Deze staan allemaal [op ons YouTube-kanaal](#) en hier kan iedereen dus thuis lekker mee oefenen. Nu kinderen onder de 12 jaar ook weer bij elkaar mogen komen en mogen sporten (want stevig dansen valt daar wel een beetje onder) kun je dit ook met elkaar oefenen. Dit kan thuis voor de computer of de TV, maar ook lekker buiten met een telefoon, tablet en een speaker. En uiteraard kan dit ook in het klaslokaal via het digibord. Even lekker bewegen met elkaar om daarna weer gefocust aan de volgende les te beginnen. Het werkt vaak beter om bijvoorbeeld iedere dag even één keer de dans te doen, dan één keer per week gelijk een uur te dansen. Herhaling helpt enorm om de dansjes in te studeren!
6. Oefen met de meezingvideo's voor de 2e stem: Bij onze laatste drie uitgebrachte musicals hebben we meezingvideo's gemaakt voor een 2e stem. Om deze live goed te laten klinken heb je een aantal kinderen nodig die deze stem instuderen en kunnen zingen. Niets moet natuurlijk, want als je alleen de eerste stem zingt met elkaar heb je ook

al een spetterend optreden. Het is puur een aanvulling zodat je met elkaar een koorgeluid kunt vormen op het podium. Al deze video's staan [op ons YouTube-kanaal](#) en zijn door iedereen te gebruiken. Dit kan dus ook weer thuis in je eentje, maar ook met vriendjes buiten of met z'n allen voor het digibord in de klas. Ook weer een welkome afwisseling die zorgt voor extra focus voor de lessen erna.

2. Repeteren in de school

Nu bekend is dat de scholen op 11 mei weer deels open gaan komt er ook een mogelijkheid om weer op school te oefenen. Dit kan tijdens de ingeroosterde lessen, maar omdat scholen het deels zelf in mogen delen van de overheid kan het misschien ook wel ernaast. We geven hier in ieder geval enkele opties die mogelijk kunnen werken op verschillende locaties:

1. Las aan het begin of het einde van de lesdag even een half uurtje in om scènes uit de musical te oefenen met de kinderen die op dat moment aanwezig zijn. Mocht het mogelijk zijn om hier rekening mee te houden in het rooster (als de rollen bekend zijn) dan is dat natuurlijk helemaal ideaal.

Als het goed is hebben de kinderen via de app en/of het tekstboekje de teksten al flink kunnen studeren, dus bij deze oefening gaat het vooral om toneelspel. Hoe spreek je je zinnen uit, zorg dat je naar het publiek kijkt, dat je verstaanbaar bent etc. Omdat herhaling hierbij belangrijk is, is het waardevoller om hier iedere dag even een (kort) moment voor te nemen dan 1x per week een hele (mid)dag. En daarbij is het een leuke afwisseling tussen de andere vakken. Lach met elkaar, ontspan met elkaar en oefen met elkaar. Zeker na een tijd van social distancing is dit ook waardevol in het contact met elkaar.

2. Oefen met een onderwijsassistent, stagiair of ouder op een andere locatie in de school. Bijvoorbeeld de aula, de gymzaal of bij lekker weer gewoon buiten. Groepjes kinderen kunnen uit de les gehaald worden om hun scènes te oefenen, maar misschien ligt er ook een mogelijkheid om juist met de kinderen aan de slag te gaan die op dat moment niet ingeroosterd staan in de klas. Hierin is het RIVM nog niet helemaal duidelijk omdat het aangeeft dat scholen naar eigen inzicht invulling mogen geven aan de nieuwe regels. Maar mocht dit mogelijk zijn dan kunnen de kinderen die op dat moment niet staan ingeroosterd voor reguliere lessen met hun scènes voor de musical aan de slag. Het zou wel ideaal zijn als het rooster rekening houdt met de rolverdeling, maar we beseffen dat dit natuurlijk lang niet overal mogelijk is.

3. Begin of eindig de lesdag met een lied uit de musical. Een ontspannen begin of eind aan de dag is nooit verkeerd en herhaling is hier ook weer belangrijker dan ineens een hele dag liedjes zingen met elkaar. De docent heeft natuurlijk alle middelen om dit te kunnen oefenen. Om te beginnen kunnen de meezingvideo's gebruikt worden [via ons YouTube-kanaal](#) en het digibord, maar schakel zodra het kan over naar de meegeleverde instrumentale versies.

3. Decor en Aankleding

Een musical heeft natuurlijk ook een decor, kleding en aanvulling nodig. Vaak wordt hier weken aan gewerkt, maar dat dreigt nu ook ingekort te worden. Hier volgen enkele tips om dit creatief op te lossen met elkaar:

1. Uit ervaring weten we dat decor en rekvisieten meestal worden gemaakt door docenten i.c.m. ouders, of dat de kinderen hier meer een rol in spelen. Omdat volwassenen nog steeds een afstand van 1,5 meter aanhouden en nog niet in groepen bij elkaar mogen komen is het even de vraag of het slim is te wachten tot de nieuwe maatregelen op 20 mei. Wil je niet wachten dan kun je natuurlijk met de kinderen alvast lekker creatief aan de slag. Kijk welke rekvisieten er nodig zijn en ga met de kinderen die zijn ingeroosterd (of wellicht weer met de andere helft onder begeleiding van een onderwijsassistent, stagiair of ouder) lekker aan de slag in een les handenarbeid. Het geeft veel voldoening om ook op deze manier met de musical aan de slag te gaan zodat de musical nog meer van de kinderen zelf wordt.
2. Het decor, of achterdoek is vaak wat lastiger. Een mogelijkheid is om iemand van school of een ouder te vragen met potlood of houtskool een schets te maken op het achterdoek. Als de schets eenmaal staat kan in een les handenarbeid deze verder worden uitgewerkt en ingekleurd (geverfd) door de leerlingen. Om het schetsen makkelijker te maken kan er bijvoorbeeld voor gekozen worden om een plaat op een beamer te zetten en deze op de achterwand te projecteren. Zo kun je de lijntjes overtrekken en heb je de schets mooi op de wand staan. Omdat de decors van scholen ontzettend verschillen qua grootte bieden we per musical tips aan wat er mogelijk is zodat dit voor iedereen zelf in te vullen is.
3. Kleding is soms een wat onderschat onderdeel van de musical, maar het helpt echt enorm om in een rol te kruipen. Dit geldt voor volwassenen, maar zeker ook voor kinderen. Overleg in de klas met elkaar hoe het personage eruit zou kunnen zien en vraag de kinderen om thuis met de ouders te kijken wat er mogelijk is. Een colbertje,

hoedje, brilletje doen al zo ontzettend veel. Hoe uitgebreider het palet wordt hoe leuker het straks wordt als alles bij elkaar komt op het toneel!

4. Grime: Bij de laatste vier door ons uitgebrachte musicals leveren we grimevoorbeelden mee. Net als kleding doet grime heel veel om je echt in te leven in het personage. De voorbeelden die we geven gaan uit van een aantal basisprincipes en kunnen heel goed worden toegepast. Maar omdat grime wel heel duidelijk in contact komt met de huid willen we wel vragen hierin vooralsnog (hoe jammer ook) even terughoudend te zijn. Tenzij voor ieder kind een eigen grime set aanwezig is, is het slim om zeker tot 20 mei te wachten en te luisteren naar de nieuwe regels van het RIVM. Uiteraard kan de klas al wel even kijken wat de opties van grime zijn. Van een snorretje tot stoppelbaard, van lippenstift tot rouge.

4. De middag/avond van de opvoering

Dit is nog even het spannendste voor nu. Voor zover we weten is voor de afscheidsmusical geen vergunning nodig, dus de regel dat evenementen tot 1 september niet zijn toegestaan geldt hier in ieder geval niet. Wel is het zo dat volwassenen in ieder geval t/m 19 mei 1,5 meter afstand moeten houden en niet met meer dan 3 personen samen mogen komen. Voor die datum lijkt het dus niet mogelijk om met publiek te spelen, maar omdat het grootste deel van de scholen de opvoering in de laatste week van het schooljaar doen hebben we gelukkig nog zeker een maand extra.

In dit hoofdstuk gaan we twee scenario's bekijken die mogelijk van toepassing zijn in de laatste week van het schooljaar:

Scenario 1: Tot aan de zomer blijft alles zoals het op dit moment (na de persconferentie van 21 april) is.

In dit geval is het onmogelijk op de musical te spelen met publiek in de zaal. Het spelen van de musical zelf is volgens ons geen probleem omdat kinderen onder de 12 jaar weer bij elkaar mogen komen en zelfs ook weer mogen sporten. Nu is toneelspelen zeker intensief, maar minder intensief dan sporten en ook zal er minder contact zijn dan bij sporten. Ook omdat een basisschool een lokaal initiatief is en dit geen reden tot extra druk op het OV geeft kan de musical volgens ons gewoon gespeeld gaan worden.

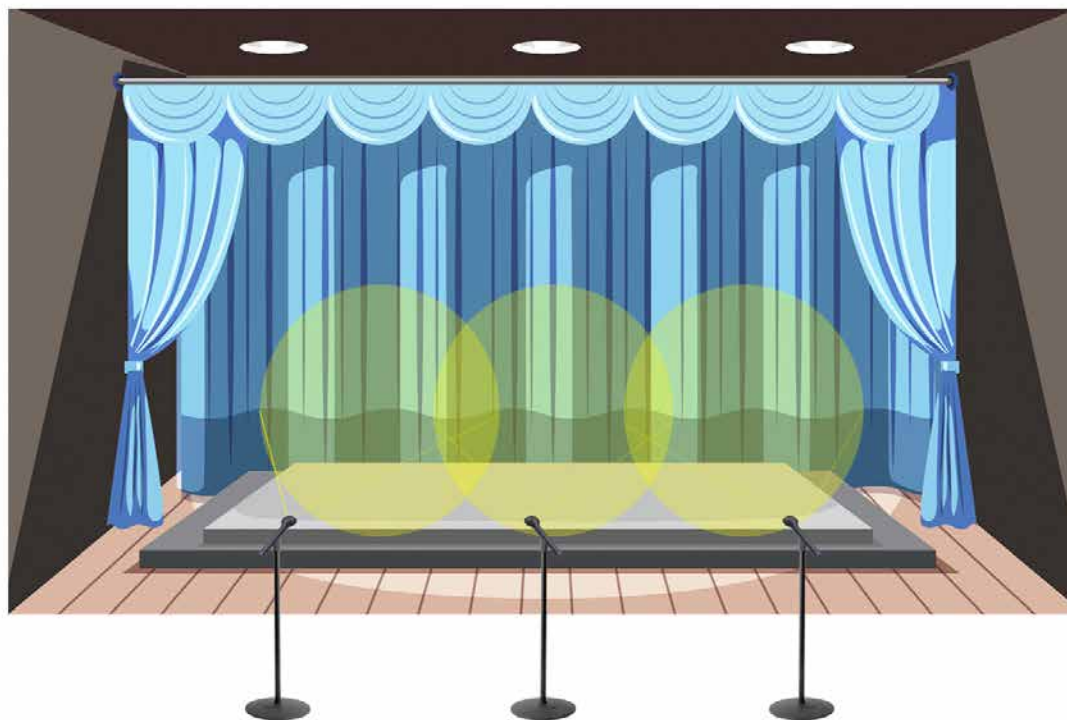
Omdat er geen publiek in de zaal mag zitten (naast de juffen en meesters die toch al op school aanwezig zijn) is de beste optie om hiervoor een livestream op te zetten. We geven de voorkeur aan live t.o.v. vooraf opnemen, omdat je zo de spanning er écht in houdt. Als je het vooraf filmt kun je een scène rustig tien keer overdoen, maar net zoals op het echte toneel zit de charme van de musical er juist in dat wat je doet direct bij je publiek komt en dat het direct een reactie uitlokt. Of je nu in de zaal zit, of naar de livestream kijkt. En die spanning willen we er natuurlijk inhouden!

Wat betreft livestreamen zijn basisscholen en de docenten de laatste weken volledig op de hoogte van alle mogelijkheden. We gaan daarom ook niet in

op welke software te gebruiken, maar we willen wel tips geven hoe de livestream de musical zo goed mogelijk bij de mensen krijgt:

1. Inventariseer vooraf of alle kinderen in beeld mogen komen. Op scholen geldt tegenwoordig een strikt beleid over het online zetten van foto's op social media en als je gaat streamen moet dit zeker meegenomen worden. Op een foto kun je eenvoudig nog een kind onzichtbaar maken, maar in een livestream niet. Zorg dat dit vooraf goed is afgestemd!
2. Bedenk vooraf of de stream aan het einde moet worden verwijderd of dat deze tot in lengte van dagen op het internet mag rondzwerven. Het is met één instelling geregeld, maar zorg dat hierover een beslissing is genomen en dat die ook wordt uitgevoerd.
3. Test vooraf of alles echt goed werkt! Maak bijvoorbeeld voor de generale repetitie ook een livestream aan en laat iemand die thuis bekijken. (Een ouder of een docent of een vrijwilliger). Overleg na afloop wat er technisch goed ging, of misschien beter kan zodat je dit tijdens de echte uitvoering kunt aanpassen voor het beste resultaat.
4. Doe de stream niet via een openbaar wifi-netwerk waar meerdere mensen zonder wachtwoord op kunnen inloggen. Stel dat er om wat voor reden dan ook ineens apparaten op worden aangemeld die veel bandbreedte gebruiken dan zou het kunnen dat de livestream stopt en dat wil je natuurlijk niet!
5. Zorg voor voldoende licht op het podium. Het menselijk oog is vele malen gevoeliger voor licht dan een cameralens. Voordat je het weet is het thuis niet goed te zien en dat zou natuurlijk ontzettend jammer zijn. Dit is goed te monitoren tijdens een test sessie.
6. Zorg ervoor dat het goed te verstaan is. Zet microfoons zo neer

dat ze ook echt goed werken. Zie het als een zaklamp. Waar je op schijnt wordt het licht. Zo werkt een microfoon in omgekeerde richting. Waar je op 'schijnt' (waar je op richt) dat vangt de microfoon op en dat wordt versterkt. Microfoons ophangen aan een plafond zorgt ervoor dat je op de kruinen van de kinderen en de vloer richt waardoor je vooral geschuifel van voeten hoort en geen stemmen. Beter is het dus om microfoons in een standaard voor het podium te zetten en op de gezichten van de spelers te richten. En natuurlijk moeten de spelers van ook goed naar de zaal (en dus de microfoons) praten. (zie onderstaande illustratie)

7. Neem voor de zekerheid de stream ook op. Mocht het signaal toch wegvallen dan kan er altijd voor gekozen worden om als noodoplossing toch deze opname nog een keer live te zetten en als première te bekijken met elkaar.
8. **Extra:** Wanneer jullie op school technisch genoeg zijn om meerdere camerabeelden tegelijk te streamen, dan zou dit een mooie aanvulling kunnen zijn. Je hebt dan natuurlijk meerdere camera's (mobieltjes) nodig en in ieder geval een moderator die hierin schakelt. Of je zet op iedere hoek van het toneel 1 camera neer en streamt deze 2 beelden naast elkaar zodat je als kijker 2 hoeken hebt waartussen je kunt wisselen. Voor deze opties zijn wel meer kennis nodig dan een standaard videobelverbinding, dus doe dit ook echt alleen als je zeker weet dat je dit goed werkend krijgt en test dit nog uitgebreider dan de standaard optie.

Scenario 2: Na 19 mei (of in ieder geval vanaf voor de opvoering van de musical) moeten volwassenen nog steeds zoveel mogelijk 1,5 meter afstand houden, maar mogen ze wel in wat grotere groepen bij elkaar komen.

In dit (denkbare) scenario kan de musical ook gewoon gespeeld worden, maar dan met publiek erbij! Hoeveel publiek precies zal tegen die tijd moeten blijken, maar het geeft in ieder geval mogelijkheden!

De kans dat de 1,5 meter per volwassene (met uitzondering van gezinnen) moet worden aangehouden is wel aanzienlijk, dus daar zal de zaal dan ook echt op ingericht moeten worden. Maak groepjes van 2 (of wellicht 3 of 4 als er ook broers en zussen komen) en zorg dat in de zaal die groepjes 1,5 meter tot elkaar in acht nemen. (Een voorbeeld van deze opstelling staat in onderstaande illustratie) Bij binnenkomst moet men uiteraard rekening houden met de 1,5 meter en direct plaatsnemen. Na afloop zal er de nodige hectiek zijn, dus wellicht is het

dan verstandig om dan de ouders een-voor-een naar buiten te begeleiden en in de grotere ruimte van het plein hun kinderen te omarmen en te feliciteren met het eindresultaat!

Omdat je met 1,5 tussen de families natuurlijk nog lang niet iedereen kunt bereiken zijn de volgende opties denkbaar:

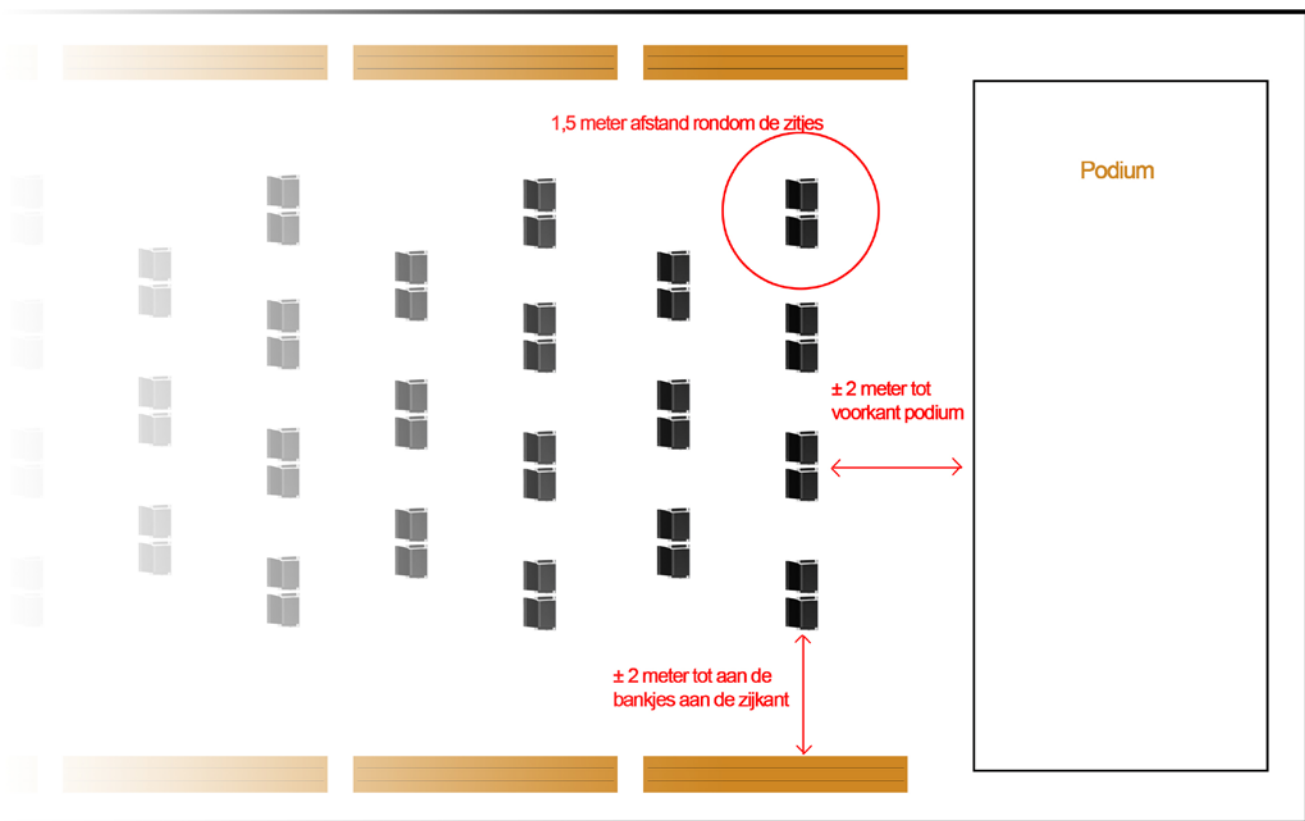
- De musical wordt meerdere avonden (of middag en avondvoorstelling) opgevoerd zodat in ieder geval alle ouders de mogelijkheid hebben gehad om de musical te bewonderen en hun kind te zien schitteren!
- Een andere **hele goede** optie is om de opvoering met uitgedund publiek ook te streamen. Zo heb je livepubliek en kun je via internet de mensen bereiken die dit jaar niet naar de school kunnen komen. Opa's, oma's, broertjes, zusjes. Dit is zelfs uit te breiden naar burens, tantes, vriendjes, vriendinnetjes etc. Hoe leuk is dat! Kijk voor tips over streamen zeker even bij scenario 1 zodat het ook nu thuis weer goed te volgen is!

Een tip die we hierbij nog wel willen meegeven is dat het wellicht verstandig is om de eerste rij stoelen in ieder geval 2 meter (of meer) van het podium af te houden. Als kinderen zingen verplaatsen ze meer lucht dan wanneer ze spreken en op die manier kun je zelfs meer dan 1,5 meter veilige afstand houden. En andersom geldt natuurlijk ook dat als ouders hard lachen (waar we natuurlijk vanuit gaan!) ook meer dan 1,5 meter is aangehouden. Veiligheid voorop.

Per musical zal nog een losse reader te vinden zijn met tips om (wanneer gewenst) het podium iets leger te houden dan normaal. Scènes met heel veel mensen op het toneel zullen we met tips zo sturen dat het wellicht uitgedund kan worden. Dit is volgens de richtlijnen van het RIVM niet nodig, maar als hiervoor toch een keuze wordt gemaakt dan helpen we daarmee in ieder geval vast wat op weg.

Ditzelfde geldt voor zingen met de volledig klas op het podium. Een mogelijke oplossing hiervoor is om de zijkanten van de zaal vrij te houden

(en minimaal op 2 meter afstand van de eerste zitjes) en aan de zijkanten gymbankjes neer te zetten. Je kunt dan een aantal kinderen op het podium laten om te zingen en de rest verdelen in de zaal over de bankjes. Op deze manier blijft het podium wat leger en creëer je in de zaal zelf ook nog een gaaf surround-effect doordat het publiek er ineens middenin zit. (Iets wat ze bij het volwassentheater ook regelmatig gebruiken als mooi effect. Denk aan de opening van The Lion King, of de musical Cats.)

5. Extra tips van docenten

In de afgelopen weken hebben we ook veelvuldig contact gehad met docenten, die zelf ook al tips hadden verzonnen om de musical ook dit jaar door te laten gaan. Hiervan hebben we al gebruik gemaakt in de paper. Hieronder delen we nog wat losse tips die meegenomen kunnen worden.. Deze lijst is natuurlijk verre van compleet. Mochten jullie tips hebben, geef deze dan zeker aan ons door, dan kunnen we deze bij een update toevoegen:

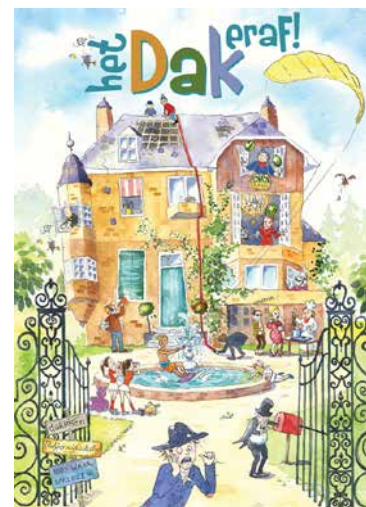
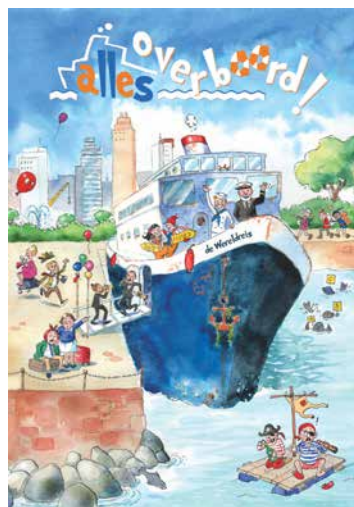
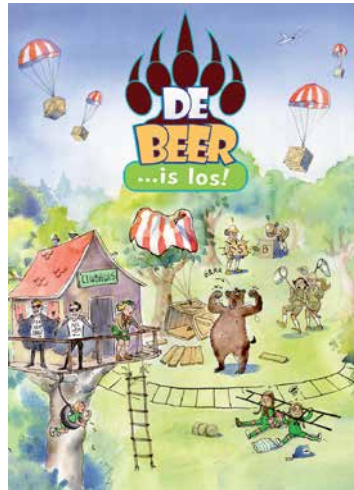
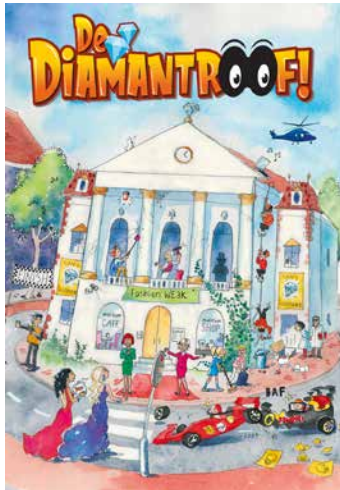
- Een docent gaf aan de versie voor grote groepen te spelen, maar nu te switchen naar de versie voor kleine groepen. Dan wordt de musical dus door 2 groepen in de klas los gespeeld. Op die manier is het op en rond het podium iets minder druk (hoewel dat na de persconferentie van 21 april niet meer het probleem lijkt) en ook is het makkelijker om de ouders in de zaal te krijgen wanneer scenario 2 in werking treedt. Neem contact met ons op als dit een optie is, dan voorzien we u graag gratis van de benodigde materialen.
- Wordt aangevuld...

6. Losse hand-outs per musical

Naast deze paper met algemene tips hebben we ook hand-outs beschikbaar gemaakt die zich toespitsen op de specifieke musical die gekozen is (of nog gekozen gaat worden). In deze hand-outs staan praktische tips die met name ingaan op het vermijden van grote groepen op het podium. Naar aanleiding van de persconferentie van 21 april is dat volgens de richtlijnen geen enkel probleem, maar mocht er bij voorkeur toch wat minder drukte gewenst zijn dan staan in die hand-outs tips hoe hiermee om te gaan.

De hand-outs zijn te downloaden [op onze website](#) en beschikbaar voor de volgende titels:

7. Nawoord

We leven in een gekke tijd waar bijna dagelijks weer iets blijkt te veranderen. De kans bestaat dan ook dat deze paper de komende tijd nog verschillende updates krijgt. Houd onze website en social media hiervoor in de gaten.

We hopen met deze paper in ieder geval voldoende handvatten te bieden om ook de leerlingen van groep 8 van 2019/2020 het afscheid te geven wat ze verdienen door het schooljaar en de basisschooltijd muzikaal en spetterend met elkaar af te sluiten!

Een hartelijke groet,

Gert van den Brink
Hans van Wingerden

Spotlight Musical Productions

